

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 mai 2013

mun. Chișinău

Colegul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Petru Ursache,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătorei Orhei din 25 octombrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, declarat de avocatul Căpățînă Ion, în numele inculpatului

***Biber Grigore Alexandru**, născut la
07 februarie 1983, originar și locuitor al s. Camenca, r-
nul Orhei, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

Termenul de examinare a cauzei

în instanța de fond: 02 octombrie – 25 octombrie 2012,

în instanța de apel: 19 noiembrie 2012 – 30 ianuarie 2013,

în instanța de recurs: 23 aprilie - 29 mai 2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei din 25 octombrie 2012, Biber Grigore a fost condamnat pe art. 151 alin. (4), 79 Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începînd cu 25 octombrie 2012, deducîndu-se durata arestului preventiv de la 11 iunie 2012 pînă la 25 octombrie 2012.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 10 iunie 2012, orele 20.30, inculpatul Biber Grigore, aflîndu-se la domiciliul său din s. Camenca, r-nul Orhei, în procesul conflictului cu partea vătămată Budeci A. pe motiv că ultimul a intrat în casă fără consimțămîntul lui, cu scop de a-i provoca vătămări corporale, intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură cu toporul în regiunea capului, cauzîndu-i vătămare intenționată gravă periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

În ședința de judecată inculpatul a recunoscut vina, declarînd că în timpul certii, Budeci a luat de jos o lopată și a vrut să-l lovească, însă nu a reușit. El, văzînd că Budeci a intenționat să-l lovească, s-a enervat foarte tare, a luat toporul

de după ușă și i-a provocat lui Budeci o lovitură cu toporul în cap, dar fără intenția de a-l omorî. A vrut numai să-i cauzeze leziuni corporale.

Din cumulul probelor și circumstanțelor expuse în materialele dosarului penal, instanța a ajuns la concluzia că acțiunile lui Biber nu-s comise cu scop de omor sau în stare de afect ori în stare de apărare deoarece însăși inculpatul a declarat, că la bătut pentru că era enervat pe el, că Budeci a venit cu pretenții că a sărit la el la bătaie.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.151 alin.(4) Cod penal ca vătămare intenționată gravă periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont atât de gradul prejudiciabil al infracțiunii comise, că inculpatul a recunoscut vina, este caracterizat pozitiv, nu are antecedente penale, cât și de faptul că pătimitului a pătruns în casa inculpatului fără consimțământul stăpînului și a provocat conflictul.

Instanța a exclus circumstanța de comitere a faptei în stare de ebrietate, din lipsa de probe în acest sens.

3. Avocatul Căpățînă I. și inculpatul au declarat apeluri, în care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărîri, prin care ultimul să fie achitat, în legătură cu legitima apărare, prevăzută la art. 36 Cod penal.

Apelanții au indicat că în instanța de judecată s-a constatat cu certitudine faptul, că partea vătămată a intrat în casa inculpatului fără consimțământul acestuia și a început să facă scandal. A intenționat s-o lovească cu lopata pe concubina inculpatului, iar ultimul, luînd toporul de după ușă, pentru a opri agresorul care devenise necontrolabil și foarte periculos, l-a lovit o dată cu toporul în regiunea capului. Imediat cum și-a dat seama ce a făcut inculpatul a fugit în sat după ajutor medical.

Instanța de fond incorect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, deoarece nu a luat în considerare cumulul de probe și comportamentul agresiv al părții vătămate, care vădit denotă faptul că inculpatul după, mai multe încercări de a ameliora spiritele părții vătămate, solicitînd de nenumărate ori să părăsească domiciliul lui, a acționat prompt în scopul legitimei apărări. Astfel, în acțiunile părții vătămate s-a regăsit un atac direct, imediat, material și real.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că, în speța, nu se constată nici una din situațiile reglementate de art. 36 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia, este în stare de legitimă apărare persoana care săvîrșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public, pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

Este cert dovedit că în momentul în care inculpatul intenționat a lovit victima cu toporul, ultimul era deja deposedat de lopată și nu mai putea să exercite

nici un atac asupra inculpatului și a altor membri ai familiei acestuia. Până la aceasta, partea vătămată a aplicat o lovitură cu palma inculpatului, iar pe concubina și mama acestuia doar le-a împins.

Rezultă că inculpatul nu s-a aflat în stare de legitimă apărare, ci a acționat în condițiile circumstanței atenuante prevăzute de art.76 alin. (1) lit. g) Cod penal, care a fost reținută la individualizarea victimei, or nu a existat un atac efectiv direct, imediat, material și real din partea victimei, care să îndeplinească cerințele înscrise în art. 36 Cod penal, iar deplasarea victimei la locuința inculpatului și luarea de către acesta a unei lopeți, de care, în timpul aplicării de lovituri asupra sa de către inculpat, era deposedat, nu poate fi considerat atac de natură să justifice teama inculpatului față de victimă.

Pentru a fi aplicate dispozițiile art. 36 Cod penal este necesar ca între atac și apărare să existe un raport de proporționalitate, în sensul că rezultatul produs în urma apărării să nu fie mai grav decât cel ce reprezintă urmarea atacului. Însă astfel de raport nu a fost constatat deoarece cum rezultă și din declarațiile inculpatului: *„de la vorbe referitor la restituirea banilor s-a pornit ceartă și conflict, victima apucându-l de haină și rupându-i maioul; s-au luat la întins și au ieșit afară, unde victima a luat de jos o lopată și a vrut să-l lovească, dar nu i-a reușit lovitură; el însă văzînd că victima intenționa să-l lovească, s-a enervat tare și a luat toporul de după ușă, aplicînd lovitură cu toporul în cap”*.

Afirmația că a existat amenințarea cu moartea din partea victimei asupra inculpatului și membrilor familiei sale nu poate fi luată în considerare, de vreme ce despre asemenea amenințări nu a fost declarat nici la urmărirea penală și nici în instanța de fond.

Totodată, prin declarațiile martorului Busuioc P., în contextul motivelor invocate de apelanți, nu și-a găsit confirmarea presupusa legitimă apărare a inculpatului, deoarece acesta s-a referit doar la motivele începerii conflictului, concretizînd că toporul se păstra în casă, după ușa tindei.

Pedeapsa stabilită inculpatului de instanța de fond corespunde prejudiciului social al faptei comise – decesul unei persoane și atribuirea acestei infracțiuni la categoria celor deosebit de grave, personalității inculpatului, care se află la primul conflict cu legea penală, la locul trai este caracterizat pozitiv și a recunoscut culpa, ilegalității comportamentului părții vătămate, care a provocat infracțiunea, lipsa agravantelor și a pretențiilor față de inculpat. Astfel, lipsesc temeieri de a casa sentința în această parte.

5. Avocatul Căpățînă Ion a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărîrilor menționate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul: *„să fie recunoscut nevinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 al. (4) CP, să fie reîncadrate acțiunile inculpatului în baza art. 36 CP, și potrivit art. 35 CP, și art. 390 al.(1) p. 5) CPP să fie achitat”*.

Recurentul a specificat că declarațiile martorului Rotari I., urmează a fi apreciate critic în partea că inculpatul i-a aplicat părții vătămate 2 lovituri cu toporul.

Instanțele nu au luat în considerare probele, care dovedesc cu certitudine că partea vătămată 1-a amenințat pe inculpat și concubina sa cu omorul, ori cu vătămarea gravă a sănătății.

În cadrul cercetărilor judecătorești s-a constatat că din acțiunile părții vătămate a survenit un atac direct, imediat, material și real, potrivit indicilor prevăzuți în art. 36 Cod penal.

Martorul Busuioc P. a menționat că partea vătămată inițial a brîncit-o și pe ea, care este mama inculpatului, locuiesc într-o gospodărie, și ultima fiind în etate a căzut jos, ba mai mult ca atît i-a cerut ultimului să iasă din gospodăria lor, dar el a ignorat aceste cerințe.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine existența unui atac direct, imediat, material și real îndreptat împotriva condamnatului și a concubinei lui, astfel că argumentele condamnatului, că s-ar fi aflat în stare de legitima apărare sunt vădit întemeiate.

În drept recursul se întemeiază pe prevederile: „art. 427 al. (1) p. 10, 12 CPP”.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Potrivit art. 424 alin. (2), 429 alin. (1), 430 alin. (5), 434 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să fie motivată, să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens. Instanța de recurs, se pronunță doar în limitele motivelor invocate în recurs.

Recursul ordinar este fondat în drept doar pe temeiurile stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 10) și 12) Cod de procedură penală, că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, că faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită (pct. 5 din prezenta decizie).

Însă, în pofida prevederilor enunțate, recurentul nu a indicat, care ar fi erorile concrete de drept și esența circumstanței că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, că faptei săvîrșite i s-ar fi dat o încadrare juridică greșită și care ar fi articolul potrivit din Codul penal, care prevede răspundere penală pentru fapta comisă de inculpat, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens.

Pe lîngă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 din prezenta decizie, este întemeiat pe critica modului în care instanțele de judecată au estimat circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, conform cărora judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă

apreciere probelor, doar competența și activitatea instanței de judecată privind aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul și inculpatul, nu constituie temei de drept pentru recursul ordinar, din categoria celor prevăzute la art. 427 Cod de procedură, adică nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

Rezultă, că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul dat cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu întrunește condițiile legale de conținut.

Prin urmare, dat fiind că recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele legale de conținut, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. Conform art. 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Căpățînă Ion împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 25 octombrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, în privința inculpatului Biber Grigore Alexandru, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 12 iunie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

